

nen havde foreslaaet. Jeg antager derfor, at man her i Tinget vil hilse med særlig Tilfredshed, at det er lykkedes at fastholde disse forholdsvis betydelige Tilskud. I § 13 er der foregaaet en Forandring, som sikkert ogsaa vil blive hilst med Glæde fra mange Sider her i Tinget, i alt Fald fra ingen Side med det modsatte, nemlig en Bestemmelse om, at Begrænsningen af de Privatbaner, som her kan gives Koncession paa aarlig — Antallet er her sat til 4 —, er indskrænket til kun at gælde de Baner, til hvis Anlæg der af Statskassen ydes Bidrag. Det vil med andre Ord sige, at alle de ikke saa faa Privatbaner, som ifølge § 6 og § 9 kunne anlægges, men intet Tilskud skulle have af Statskassen, kan der gives Koncession paa, saa snart Begæring derom fremsættes, uden at man er bunden ved nogen Begrænsning i § 13.

Saa er der endelig, foruden Forandringerne med Hensyn til Linierne, foregaaet den saare vigtige Forandring i det andet Ting, at hele Afsnit C, *Værdistigningsafgiften*, er udgaaet. Jeg havde naturligvis hellere set, at det var vedtaget, som det forelaa fra Folketinget med min fulde Tilslutning. Men naar jeg har kunnet berolige mig med den Erstatning, som findes i dette Forslag i § 14, er det, fordi det ved denne Paragraf allerede nu er fastslaaet, at der af den Værdistigning, som de ny Anlæg fremkalde, skal svares en Afgift til dem, som anlægge eller give Tilskud til Anlægget af de paagældende Baner, først og fremmest altsaa til Staten, men ogsaa til de Kommuner og private, som maatte yde saadanne Tilskud, og dernæst, at denne Værdistigningsafgift, naar den en Gang er endelig fastslaaet, vil faa tilbagevirkende Kraft. Der staar udtrykkelig, at den da vil være at yde, „uanset om de paagældende Ejendomme eller Grunde før eller efter nærværende Lovs Ikrafttræden maatte være overgaaede til ny Ejer eller Bruger“. Herved modvirkes paa det kraftigste det Jobberi, den Spekulation i forventet Pristigning, som ellers er uadskillelig forbunden med mange Nyanlæg, særlig Jernbaneanlæg, og hvorved Fordelen hidtil udelukkende er gaaet i de private Spekulanter Lommer. Den modvirkes derved, at Spekulationen formodentlig slet ikke vil tage den Fart, som den ellers vilde, og hvis den gør det, vil holde sig indenfor meget snævre Grænser, da de paagældende jo ikke kunne vide, hvor dybt den ny Afgift vil skære ind, naar en Gang Loven kommer, og derfor ville være meget forsigtige i deres Spekulationer. De nærmere Regler ud

over det, som saaledes er fastslaaet, fastsættes ved Lov. For saa vidt man vil sige: Ja Tak, det er en Henviisning til en blaa Fremtid, hvem siger, at der nogen Sinde kommer en saadan Lov, henviser jeg til Bestemmelserne i 3die Stykke, hvorefter Forslag til en saadan Lov straks i Sommer vil blive undergivet Overvejelse i en Kommission paa 17 Medlemmer, hvoraf hvert af Tingene udpeger 5 og Regeringen de øvrige 7, og endvidere til, at Lovforslag til endelig Ordning af denne Sag skal forelægges af Regeringen i den kommende Samling. Og for dem, der maatte mene, at dette endnu ikke er Garanti nok for, at der vil komme en Lov ud af disse Forhaabninger, vil jeg understrege det sidste Punktum i § 14, som ganske vist ogsaa jeg tillægger ikke ringe Betydning, saalydende: „Anlægene kunne først aabnes for Drift, efter at den heromhandlede Lov er traadt i Kraft“. Derved tror jeg, der er slaaet en saadan Laas for alle de Goder, her er Tale om, at Befolkningen og Rigsdagen vel ville vide at tilvejebringe den fornødne Nøgle til Aabning af denne Laas, inden det bliver for silde.

Jeg tillader mig, ogsaa med disse Ændringer og uanset, hvor nødigt jeg end har set adskillige af dem, at anbefale det foreliggende Lovforslag til uforandret Vedtagelse i dette Ting, og det glæder mig af den omdelte Erklæring at se, at det ærede Udvalg gør det samme.

Det Resultat, som efter en saadan uforandret Vedtagelse vil foreligge, er da dette: vort *Statsbanenet*, der nu tæller 1,976 Kilometer, vil blive forøget med 381 Kilometer, hvilket vil medføre en Udgift af 29,425,000 Kr., hvortil kommer Ekspropriationsudgifterne. Hvad de ville andrage, lader sig ikke med nogen Nøjagtighed sige. Vi have hele Tiden, allerede fra Kommissionens Side, anslaaet dem til 4½ Mill. Kr., men det er naturligvis kun rent kalkulatorisk. Vort *Privatbanenet*, der nu omfatter 1,309 Kilometer, vil blive forøget med ikke mindre end 1,320 Kilometer, altsaa blive over dobbelt saa stort som hidtil. Udgiften hertil vil for Statens Vedkommende i Kraft af de Tilskud, som nu ifølge § 9 skulle ydes, blive 21,214,000 Kr. Dertil kommer altsaa de privates Tilskud, som jo vil blive ikke saa lidt større, da der ganske vist er nogle Privatbaner, hvor Staten giver over Halvdelen, men ogsaa nogle, hvor den giver mindre, og mange, hvor den slet intet giver, navnlig alle de elektriske Baner. Hvor meget